

Az ivóvízszerzés.

Irta: dr. Temesváry Imre orsz. gyűl. képviselő.

Közegészségügyi szempontból igen fontos probléma — az ivóvíz szerzése és e kérdés megoldása, különösen fontos akkor, amikor tudjuk, hogy még ma is több mint 300 olyan községünk van, ahol ivóvíz ugyszólván egyáltalán nincsen. Minthogy azonban az artézi kutak furása, különösen a szegényebb községek részéről, olyan rendkívül nagy áldozatokat igényel, hogy azt ezek a maguk erejéből, alig képesek elvégezteni, a kormány, illetőleg a népjóléti minisztérium mindent elkövet, hogy ezeknek a szegény községeknek segítségére legyen. E tekintetben a mult esztendővel szemben bizonyos fokú haladást látunk, amennyiben a mult évi 56 000 pengővel szemben az idei költségvetésben 102 000 pengő van erre a célra előirányozva. Ez az összeg azokhoz a nagy igényekhez képest, amelyeket a népjóléti kormányral szemben ezen a téren is támasztanak nagyon csekély. Fájdalom a pénzügyi kormányzat nem tudott többet a népjóléti miniszter rendelkezésére bocsátani. Fontos lenne azonban az is, hogy a hatóságok figyelmeztessék a községeket, hogy azt a vízpazarlást, melyet a felszökő vizű kutaknál tapasztalunk, ahol az artézi kutakból felszökő víz állandóan folyik a szabadba, valamiképen gátolják. Hiszen, a geológusok kimutatták, hogy minél nagyobb mértékben tárjuk fel a föld mélyéből felszökő vizeket, annál nagyobb mértékben vonjuk el a nedvességet a felső talaj növényzetétől és ha ez sokáig így tart, akkor talán azok a közlekedő edények, amelyekből az altalajban levő vizek a felszínre jönnek, kiapadnak és később nem tudunk jó ivóvízre szert tenni.

Régebben az volt a tévhit, hogyha a felszökő vizű kutakat, te-

hát az artézi kutakat zárócsappal látják el, akkor az altalajban levő homokos réteg teljesen elzárja a szűrőkészülékét és a kut vize elakad. Ez a tévhit most már megvan döntve azáltal, hogy egy szabályozó készülék alkalmaznak a felszökő kutak tetejére, amely hat méter magasságba felviszi a vizet és azután eresztli le s ennek a cirkulációnak a következtében a homok az altalajból kitisztul s a viz kimossa szűrőkészülékben levő homokot. Szükség volna tehát, ha a hatóságok kényszerítenék a községeket és azokat a lakosokat, akiknek ilyen artézi kutjuk van, hogy kutjaikat szabályozó készülékkel lássák el.

Nem feltétlenül szükséges, hogy Magyarországon mindenütt artézi kutakat furjanak, elegendő volna, ha ugynevezett Norton-kutakat, — nem felszökő vizű kutakat — avagy jó mélyre lemenő ásott kutakat készítenének.

Ahhoz azonban, hogy jó ivóvíze legyen a községeknek és a községi lakosoknak, nem elegendő, ha a hatóság elrendeli az artézi vagy Norton-kutaknak létesítését. Igen nagy probléma Magyarországon, hogy maguk a községi lakosok sem törődnek azzal, hogy az egészségükre nézve végtelenül kártékony hatású dolgokat elkerüljék, amelyek fájdalom, ami lakosságunk nemtörődömsége folytán tapasztalhatók. Köztudomású, hogy a trágyagödörök rendszerint a kutak mellett vannak elhelyezve. Elképzelhető, hogy esős időben midőn a trágyát átmosó lé lefelé halad és befolyik a kutba mennyire megfertőzi a kutakat.

Ezeknek megakadályozása a legelőőbb kötelessége lenne a hatóságoknak, mert az a gyakori vér-

has és egyéb járványos betegség, mely a mi közegészségügyileg eléggé elhanyagolt falusi népünk között, különösen nyáron, felüti a fejét, nagyrészt a rossz, vagy megfertőzött ivóvízre vezethető vissza.

Ha tehát közegészségügyünket egy lépéssel előre akarjuk vinni első teendő a jó ivóvíz kérdésének megoldása és a meglevő jó ivóvíznek a fertőzéstől való megóvása lenne.

Hát ez semmi?

A XIII. pénzügyminiszeri jelentés, mely az új költségvetési év első hónapjának s augusztus havának államháztartási eredményeiről, illetve előirányzatáról tájékoztatja az országot, a magyarországi szociáldemokrata párt hivatalos lapja a Népszava által elferdítve, szándékaiban meghamisítva, bűnös félrevezetés céljával került a szakszervezetekbe kényszerített munkásság nyilvánossága elé. Bár tudjuk jól, hogy a nemzeti gondolkodású magyar munkástársadalomnak igen jelentős része teljességgel tisztában van azzal, hogy ez a „jeles” központi közlöny elvakultságának szóáradatát tisztán a népszerűségéből élő pártiktátorok és egyéb agitátorok hatalmi érdekeiért önti a gyanúllan olvasók elé, nem tartjuk fölöslegesnek rávilágítani erre a módszerre. Be akarjuk bizonyítani, hogy párt és osztálykülönbség nélkül, ha elfogulatlanul kísérjük figyelemmel a kormányzat pénzügyi és gazdasági irányzatát, el kell ismernünk, a konszolidációnak a munkaalkalmak szaporítása terén azt az eredményt, mely legelső sorban a Népszava táborához tartozó rétegeknek megélhetését jelentékenyen igyekezett megjavítani. Ha dolgozó rétegekről beszélünk, ezeknek megélhetési viszonyait némesak az élelmiszerek és elsőrendű megélhetési cikkeknek forgalmiadója tekintetében életbeléptetett könnyítések, a hus egyfázisu adórendszerre való átterés, a lakás szabad forgalom helyreállításának újabb elhalasztása, állami és városi építések stb. stb. javították meg, hanem a munkanélküliség statisztikáját tekintve kiderül, hogy Magyarországon ezidőszakra mindössze tizenkétezer ugynevezett munkanélküli egyén van s ezeknek javarésze betegség, kiskorúság, vagy erőbeli alkalmatlanság

miatt. Már most vegyük tekintetbe azt is, hogy az erre illetékes minisztérium és a törvényhozás tényezőit, mint köztudomású, állandóan a munkásbiztosítás és agkori biztosítás törvényes rendezése foglalkoztatja s ne feledkezzünk meg a gyermekegészségügy messzemenő felkarolásáról, amely szintén legkivált a munkásosztály terhein könnyíti az állam és főváros s a törvényhatóságok kezdeményezése által kultivált gyermeknyaralattási akciók révén, akkor tartozunk a tárgyilagosságnak azzal a megállapítással, hogy a kormány nem nyomort teremtet, hanem minden erejével szociális és pénzügyi téren a méltányos és belátó politika feladatait oldja meg. Vétkes szolgálatot tesz saját osztályországnak az, aki tagadásba veszi az összeomlás óta eltelt években keresztül tervszerűen kiépített konszolidáció eredményeit és sötétlátással, sőt rosszakarattal felbujtja a munka ellen és a takarékoság ellen az embereket, hogy elégedetlenséget keltve egy önös pártnak kisdíj játékaiból hangoztatni teremtse. A kormány legutóbb is erőlyes közbelépésével és egyeztetésével rendet tudott teremteni a munkáltatók és a munkások bérharcában s a tisztességes munka és a megélhetés érdekében életbeléptetett intézkedései, rendeletei, különösképpen az adóterhek asókkentése által lényegesen tűrhetőbbé tették azt az életet, amely természetszerűleg nehezzé vált az országosönkítésből és forradalmakból reánk hárult bajok, gazdasági válságok és nyugtalan társadalmi hangulathullámzások következtében. A liszt és kenyér mentesítése a forgalmi adó alól, a betévíz falat megszerzésének könnyítését szolgálja, nem lehet tehát azzal érvelni, hogy a kormányzat „bűnösen gazdalkodik s a pusztító nyomort növeli.” Az ilyen hazugságok nyugtalanítják a dolgozókat s zítanak bennük elégedetlenséget, abelyett, hogy a nehezen kivívott gazdasági biztonság megbecsülésével lelket öntenének a munka fellendítésébe.

A „Sas” sportcsapatok évforduló ünnepélye.

A salgótarjáni szénmedentében működő „Sas” csapatok szép ünnepélyt tartottak f. hó 4-én egy éves fennállásuk évfordulója alkalmából.

Délelőtt ünnepélyes szentmise után a csapat. A szent beszédben Horváth László róm. kath. lelkész emlékezett meg az ünnepelő csapatokról. Szent mise után az Ebredő Magyarok

A MUNKA TÁRCÁJA.

Az ideai országos dalverseny színhelye Szeged városa.

Az országos dalversenyek két évenként a vidéken lesznek megtartva, a vidéki városokban barátokozóbb, közvetlenebb a nép, lelkesebb, hazafiasabb, ideálisabb a hangulat, mint a kevert légkörű a kozmopolitizmus felé hajló Pest milliós tömkelegében.

Budán talán még inkább elképzelhető egy ily dalverseny, ott még volna megértés, önzetlenebb lelkesedés szent dalügyünk iránt, bizalmasabbak az emberek.

A háború és proletárdiktatura alatt persze, mint minden kulturmozgalom, a mi dalszövegségünk is halgatásra volt kárhoztatva és így 1907-ben Egerben, 1909-ben Kecskeméten és csak azután 1925-ben Sopronban és az idén Szegeden lett a dal nemes versenyének hazafias kulturünnepe megtartva.

Az imént felsorolt városok közül Eger és Sopron jellegesen teljesen elűtő, ezekben a mult kulturájának minden nyoma megvan, az alföldi városaink most fejlődnek gyors iramban, mintegy pólozni igyekeznek amivel fejlődésükben visszamaradtak.

Gazdagságuk elősegíti ezt és mi meglepő haladásban vagyunk.

Eger és Sopron utcáin végigsétálva

mondhatnám egész történelmünk felülről elöztünk, mindenütt egy egy emlék, egy régi épület, vár, torony, templom, értékes műrekek, amit az alföldi városokban nem találunk.

Pedig Szegednek nagy multja van, régi település, a város nagyszerű muzeumban már látjuk a kőkorszak szerszámait, a római várépítkezések kőmaradványait. Most is a szent Demeter templomának lebontásánál elöztünk egy befalazott 13-ik századbeli torony az egyetlen műemlék a mely ugyancsak meglepte talán egy kissé bosszantja is a szegedieket, mert nem tudják mittevők legyenek, a kegyelet, meg a tervezett új tér harmonizálásának megbontása között ingadoznak, mert hiába akármilyen becses műemlék ez a középkori torony, nagyon is ott lábatlankodik és rontja a perspektívát.

Az Árpádok idejéből 1199 évből származó oklevél már nagyobb településről szól, Szeged egyik tároló állomása volt az Erdély és az Alföld közötti kereskedelemnek, sóbehozatalnak, melynek a Tisza meg a Maros volt a közlekedési utvonala.

1242-ben a tatárok pusztították el a várost, IV. Béla életre keltette, Mátyás király itt tartott országgyűlést, a melyen a huszárság intézményét alapította, a Hunyadiak is itt gyűjtötték törökverő hadaikat, 1514. Dózsa György, azonnal meg rettentő tüzvésznek és még borzítóbb árvizek pusztították több ízben a várost.

A mohácsi vész után 1541-ben Szegedet a törökök megszállták, kirabolták, a romokban levő várat ugyan felépítették, de ehhez az ottani templomok, emlékművek és épületek köveit használták fel.

A török uralom 1686-ban megszűnt, de ekkor ismét tömegesen léptek fel a rácok, az idenek, különösen a németek, úgy hogy még 1870-ben is a „Szediner Lloyd” nevű német napilap uralta a helyzetet.

Annál csodásabb, hogy a mai legnagyobb magyar város (97% magyar) e sok pusztulás után a legnagyobb kördelemek és viszontagságok után eljutott idáig.

A 48—49-es szabadságharcban is bőven kivette részét, a szerbeket visszaverve, az akkori kormányának volt menekülő helye.

Hogy e szép alföldi városban nem találunk történelméhez méltó emlékműveket, azt nagyrészt tanyai jellegének is tulajdonítható, mely már lényegesen megváltozott ugyan, de a 120 ezer lakosának egyharmada, 40 ezer lélek még ma is Szeged városodásába be nem tudható.

Amilyen fontos a gazdag Cegléd-Kecskemét-Szegedi vonal mentén e törzsgyökerező katolikus magyar vidéken a tanyai probléma, ép oly nehéz kérdés annak községekké való sűrítése, a most folyamatban levő iskolakérdés megoldása.

A tanyai ember csak addig fizetni jön be Szegedre, vagy a vásárra, van

olyan szegedi polgár a tanyákon elegendő, aki még nem látta a várost, annak intézményei iránt tehát egy mákszemnyi érdeklődéssel sem viseltetik, miután ez a viszony azelőtt még kedvezőtlenebb volt, úgy hát könnyen elképzelhető, miért nem alakult ki hamarabb Szeged városi jellege.

Sokan még ma is ellenzik a városodást, de azért erősen folyik a tanyai nép központokba való sűrűsödése, ami működési szempontból, sőt gazdaságiból is fontos és halaszthatatlan.

Szeged városának területe 814 négyzetkilométer, azaz 141775 kat. hold e rengeteg területből 66 ezer kat. hold a város tulajdonát képezi, a terület egyik szárnya Fegyverhaza, a másik Szabadka felé nyulik el, de szerencsére a trianon határon belül a Tisza jobb partjára esik.

A szabadságharc után kezdődött Szegeden a nagy átalakulás, a város gazdasági és kulturális élete akkor kapcsolódott be az ország vérkeringésébe.

Az első gőzhajóval még 1833-ban jött gróf Széchenyi István Szegedre, 1854-ben nyílt meg a vasút és különbsé ekkor a haladás megindulásával, az abszolutizmus éveiben tűnt fel Róza Sándor és ezen romantikusan garázdálkodó híres betyárt, csak a 70-es évek elején tudták ártalmatlanná tenni.

1879. március 12-én érte Szegedet a legnagyobb csapás, az árvíz 5800 házból csak 342-t hagyott meg.

Egyesületének vezetősége jelenlétében koszorú helyezték a hősök szobrára, melynek nemzeti színű szallagján a következő felírás van: Elcsélt hőseinknek kegyelettel: a salgótarjáni szénmedence „Sas” csapatai s az ünnepélyes aktus alatt a csapat tisztelgése közben Baranyay Aladár sas kerületi kapitány elmondta a „Sas” imát:

Uristen! Teremtőnk Magyarok Istenel Tekints le megtépett, árva nemzetedre. Nagy inségünkben is csak Te benned

[bizunk.

Ellenségeink közt, átkos belviszályban. Te „Sas” fiad... bizó hittel hívunk. Hazát szerző harcunk Te vezettél régen Segíts most is rajtunk hazát vesztett népen. Adj acélos erőit Kovácsolj egységgel S mi építünk hazát újabb ezer évre.

Amen.

Az ÉME helyiségében Szántay István a salgótarjáni szénmedencében működő „Sas” csapatok felügyelője gyönyörű beszédben méltatta a nap jelentő-

ségét. Beszédében kiemelte, hogy az ébredők az első, akik a Sasok megalakításával katonás fegyelmességgel állítják a magyar munkásokat saját maguk családjuk és a magyar haza boldogítására harcra. Az eszme nagysága, szent célja kell, hogy áthassa a fekete ingbe öltözött Sasokat és Isten segítségével vigyék diadalra a magyar fajt hazájában!

Az eszme terjed s az országban egymás után alakulnak a Sas csapatok, százával lépnek be a magyar munkások s a szervezkedés lázas sietségevel akarják helyre hozni az időt, melyet a nemzetközi szervezetekben elmulasztottak. A magyarok Istenre bízva meg a Sasokat és segítse őket diadalra!

Délután a salgótarjáni Sas csapat harcászati gyakorlatot tartott, hogy ezzel is bizonyítsa fegyelmességet.

Isten áldása legyen a Sasok munkáján és támogatóikon!

Zászlószentelés Kazáron.

A mint multkorai számunkban is megírtuk, szeptember 4-én tartotta zászlószentelési ünnepélyt a Kazárvölgyi Levente Egyesület. Ez az egyesület Kazár, Mátraszele és Vizslás községek leventéit foglalja magában. A három község népének igazán szép ünnepélyben volt része s ennek hatása sokáig meg fogja feküdni a lelkeket.

A kora délelőtti órákban vonultak fel Mátranovák válogatott csapata, Zagyvapálfa leventéi, Mátraszele és Vizslás községek levente csapatai a mátraszelei és kazári tűzoltó csapatok, a mátraszelei „Sasok” csapata, valamint a helybeli levente egyesület. A község háza udvarán volt a gyülekezés s innen indultak a csapatok a tábori misére. A kazári fuvós zenekar a levente indulót, majd a Horthy indulót játszotta s ennek hangjai mellett indult el a hosszú menet a templom felé. Igazán feledhetetlenül szép látvány volt, mikor a levente ifjak fegyelmessé, szép példás rendben vonultak a tábori misére. Itt az elhelyezkedés nehéz munkáját vitéz Puskás Zsiga irányította teljes hozzáértéssel és szakértelemmel s az ügyes elrendezésnek volt tulajdonítható, hogy nem lett semmiféle tolongás, sem rendtelenség sőt az ügyes felállításnak volt köszönhető, hogy az elvonulás is példás rendben folyt le.

Alig helyezkedtek el a csapatok, máris kezdetét vette a tábori mise, melyet szépen felvirágozott s zöld galyakból készített sátor alatt végzett Szerémy Gyula r. kath. plébános.

A sátor körül foglalnak helyet a járási testnevelési vezető, vitéz futásfalvi Pál Imre őrnagy, Horváth László városi tanácsnok, Molnár András bányagazgató, Dzsida József, Fényi Géza bányagondnokok, Dufek Pál erdőfőmérnök, Adorján, Karattur, Turcsányi bányafőmérnökök, dr. Mudry Lajos orvos, a helyi hatóság, Mátraszele és Vizslás községek

előjáróságai, a helybeli és vidéki tantesztület tagjai.

Délután 3/4 órákor kezdődött a szent mise, majd ennek végétével az imponánsan szép fehér selyem zászlóhoz lépett sipeki Balás Béla segédlelkész és megszentelte azt. Az egyházi szertartás keretében lendületesen szép szavakkal méltatta a nap eseményét, jelentőségét s mint a Kazárvölgyi Levente Egyesület elnöke külön is felhívja a leventéket, hogy kötelességüket mindenkor becsülettel teljesítsék, az Istent, a Hazát szeressék, mert ennek a létezésértlen megcsönkített hazának kötelességtudó, becsületes, vallásos és hazaszerető emberekre van szüksége.

A beszéd végétével előáll Csekey Sándorné Moó Irén zászlóánya aki értékes és szépen himzett széles nemzeti színű selyem szalagot köt a zászlóra, majd Kiszty Jolánka felbokrétázza azt a koszorús lányokkal együtt. Ezután a zászlóánya buzdító beszédet intéz a levente csapatokhoz s átadja a zászlót a zászlótisztnek, Könyves Tóth Ferenc levente főoktatónak.

Ezek után következett a zászlószög beverése. A magánosok és egyesületek szobránál-szebb jelszavak mellett verték be a zászlószögeket.

Körülbelül 11 óra lehetett, mikor a csapatok megkezdtek a diszpononulást. Az új megszentelt zászlóval a zászlótartó lejött a község utcájára s a két zászlóór kíséretében meghajtott zászlóval várta a csapatok tisztelgő elvonulását.

Gyönyörű jelenet volt nézni, mikor könnyes szemekkel nézte a nép a falu fiait.

Mi akik ezt a feledhetetlen jelenetet végignéztük, úgy éreztük, hogy nem rossz ez a magyar nép, csak érteni kell hozzá, hogy miként lehet őket extázisba hozni, mint lehet érzelmeiket felkorbácsolni, megmozgatni.

A megjelent intelligencia ezek után tisztelgő látogatást tett Szerémy Gyula plébánosnál, majd Csekey Sándor főjegyzőnél s félgy óra tájban elindultak a közbeledre.

A közbeledben mintegy 40-en vettek részt.

Csekey Sándor kazári főjegyző a kormányzóra mondott lelkes és magas szárnyalású feköszöntőt, majd sipeki Balás Béla levente egyesületi elnök, vitéz Pál Imre őrnagyot, Horváth László városi tanácsos Csekey Sándor főjegyzőt, vitéz Pál Imre őrnagy a falu becsületes vezetőit, Rakvách mátranovák igazgató tanító Csekey Sándor kazári főjegyzőt, sipeki Balás Béla a zászlóanyát s a megjelent vendégeket köszöntötte fel.

Ezek után kezdődött a házi atletikai verseny, hol a versenybírói tisztet Dufek Pál erdőfőmérnök töltötte be, a versenybírók tagjai pedig Dzsida József és Fényi Géza bányagondnok és Adorján Henrik bányafőmérnök voltak.

A versenyt zenés szabadgyakorlat vezette be. A kazári válogatott csapat kitért magáért, mert aki ezt a zenés szabadgyakorlatot végignézte, csak a legnagyobb elismerés hangján emlékeztetik meg Könyves Tóth Ferenc jegyzőgyakorok főoktatóról, aki már hetek óta tanította a leventéket, hogy valami szép dologgal lephesse meg a közönséget. A szabadgyakorlat fegyelmessé katonákat megszégyenítő precizitással folyt le s a látottakat a közönség zajos tapsal jutalmazta. Az elismerésre úgy a főoktató mint a kedves leventék méltán rászolgáltak, azt kétségtelenül megérdemelték. Mátranovák és Zagyvapálfa küldöttsége a legnagyobb elismeréssel szóltak a főoktató ügyességéről s a leventék teljesítményéről.

A házi verseny szép eredménnyel végződött s mindenben megfelelt a hozzáfűzött várakozásnak.

A versenyt a „Trianon” című ugyan-csak zenés szabadgyakorlat zárta be. Szem alig maradt szárazon, mikor ezt a felségesen szép szabadgyakorlatot végignéztük.

Este 7 órafele járt az idő, mikor a szabadgyakorlat végetért.

A közönség megrohanta a pénztárt, s már hét órakor olyan tolongás volt a bányacsinó folyosóján, hogy valószínűleg életveszélyes volt.

Fél 9 órakor lehetett az előadást megkezdeni, mely Könyves Tóth Ferenc levente főoktató szavalatával kezdődött. A szavalás igen nagy hatást ért el s a közönség zajosan megtapsolta a szavalót.

Ezután következett Csekey Sándor kazári főjegyző rendezésében a „Levente” című 2 felvonásos színjáték.

Aki ezt az igen kedves kis színdarabot végignézte, aligha felejt el egyhamar. Az egyes jeleneteknél a közönség nagy része sirt, mert lehetetlen volt el nem érezkenyülni azon a gyönyörű szép játékon, amit a leventék produkáltak, másrészt lehetetlen volt közömbös maradni a darab hatásával szemben, melyet

a lelkekre gyakorolt. A szereplők közül különösen kitűnt Könyves Tóth Ferenc levente főoktató a főhadnagy szerepében, Petik Ilona a Zsuzsika szerepében, elragadó ügyesen játszott Benedek Gyurka a kisbíró szerepében s frenetikus hatást érte el vitéz Puskás Zsigmond jegyző a regős dalok előadásával. Mindenki gyönyörűen, nagy igyekezettel játszott s az előadás után szünni nem akaró taps mutatta a legjobban, hogy a közönség nagyon, de nagyon meg van elégedve.

Az egész ünnepnap rendezése Csekey Sándor érdeme, akinek Balás Béla levente elnök, vitéz Puskás Zsigmond és Könyves Tóth Ferenc jegyzőgyakorokok segédkeztek.

Csekey Sándor főjegyző agilis ünnepélyrendező tehetségét már előnyösen ismerjük a mátraszelei hősi szobor leleplezési ünnepélyről, hova nemcsak a vidék, hanem Salgótarján nagyszámú közönségét is ki tudta hozni. Ugyanazt tapasztaltuk a mostani ünnepélyen is, hogy a vidék intelligenciája mellett sikerült megtörni a nép közönyét, a nép nemtörődomségét is, mert még eddig a casinóban csupán a telepiek vettek részt egy-egy mulatságon s a falusi nép távol tartotta magát, — most a falusiak is olyan számban vettek részt a színelőadáson — hogy bizony alig fértek a hatalmas nagy teremben.

Az előadást táncmulatság követte s igen emelkedett jó hangulatban tartott együtt az egész közönség reggel négy óráig.

Ennek a napnak az emléke sokáig fog élni az egyszerű nép lelkében is, mert sok olyan megragadó, sok olyan megkapó jelenet fordult elő úgy az ünnepélyen, mint a versenyen s végül az itteni előadás is, — hogy kitörölhetetlenül bevésszék még a legelavultabb lélekben is. Az ilyen népevelő munka s csakis ez alkalmas arra, hogy közelebb hozza az eldurvult és félrevezetett munkás és földmives népet a falu vezetéséhez. Hiszen ha látja, hogy törődnek, vezetik az ő gyermekét s látja, hogy az irány, amelybe vezetik helyes — fel kell, hogy engedjen még a legelfáultabb szív is.

Csekey Sándor kazári főjegyző különben erős szervező munkát végez közönségeiben. Már évekkel ezelőtt megszervezte a mátraszelei tűzoltó egyesületet s ennek 25 tagja közkölségen van felruházva és felszerelve. Ezt követően megszervezte a kazári önkéntes tűzoltótestületet s ennek 24 tagja is teljesen fel van szerelve. A levente intézménnyel annak megalakulása óta állandóan törődik, foglalkozik, — meg segít társai nem akadtak, bizony kevés eredményt lehetett felmutatni, — műhelyt azonban akadtak lelkes munkatársai (sipeki Balás Béla, vitéz Puskás Zsiga, Könyves Tóth Ferenc), a testnevelés hatalmas lépéssel haladt előre. Vasárnap délutánonként a tűzoltóság gyakorlatait vezeti, este majdnem éjfélig színdarabot próbál a szereplőkkel, szóval mindenütt ott van,

A király szava és Tisza Lajos gróf működése újja teremtették e várost, csodát műveltek, vasutakkal keresztül kassul behálózva 4—5—6 méterrel emelték a szintjét, szerencsésen kieszt új terv szerint, 2 köruttal, 7 sugárral épült fel a város.

A külföld is segített, az állam is sokat áldozott, de a legtöbbet tettek maguk a derék szegediek. A reconstrució után jött az a szörnyűséges gazdasági pangás, mely alatt néhány forintért emeletes palotákat vásárolhatott Szegeden az ember. Hihetetlen ez, de mégis így volt, mert az állam sokat költve, oktalanul, egyszerre megvont minden segítyt és akkor tűnt ki a derék szegedi magyar népünk szívóssága, szorgalma és kitartása, amely keserves kínlódás után, azóta a várost a délvidek emporiumává tudta emelni.

Közvetlen a reconstrució után mint fiatal mérnöknek többször volt alkalmam Szegeden működőnm, 1885-ben leeggett a színház, amelyet 1887-ben a híres Fellmer és Hellmer bécsi építészek újáépítették, a színpadi berendezések felszerelésére a bpesti Schlick-gyár engem küldött ki. Felejthetlen három hónapot töltöttem ott, persze 40 évvel fiatalabb voltam, 1—2 évvel később a híres Bakay Nándor kendergyárossal a Tisza árterében leendő karvasszágú kendernek

gépekkel való törésével kísérleteztünk.

Azóta Szegedet nem láttam, most tehát nemcsak a dalverseny, a tarjáni acélgyári dalárda sikere, hanem a város is érdekelt és kíváncsiá tett. Várakozásaimat a látottak felülmúlták.

Az akkor újjáteremtett, de gazdaságilag vergődő várost ma teljes pompájában láttam. A gyönyörű széles szép fákkal beültetett körutai és sugáruai meglepők, a város ma polgárisabb képét tüntet fel, a belváros vetekedik Budapesttel, a kis és a nagy körút között már nincsen parasztház és a nagy köruton kívül is épül, szépül minden, dacára annak, hogy a város területe oly nagy mint Frankfurt am Main városáé, és ezen nagy terület városá fejlődése igen nagy gondot ad a város vezetőségének, derék polgármesterüknek, Somogyi Sylvesternak, aki a barokk stílyben Lechner Ödön által épített gyönyörű városháza erkélyéről bennünket dalárdistákat üdvözölve, büszkén mondhatta, hogy Magyarország feltámadása, 1919-ben is Szegedről, a legnagyobb városból indult ki.

A városháza előtt terül el a Széchenyi tér, Szeged főtere, árnyas fasorokkal, gyönyörű parkirozással és remek szobrokkal, amelyek számban művészeti kivitelben a budapestiekkel felvehetik a versenyt.

Itt van gróf Tisza Lajos szobra, Fadrusz utolsó műve gróf Széchenyi István Rónától, Deák Ferenc Zalatól. Leginkább meghatottak engem Rakóczy Ferenc lovasszobra, ifj. Vastag Györgytől és a leghíresebb magyar mérnök Váscsányi Pál szobra Mátrától, ezen utóbbiaknak tudtommal hazánkban másutt szobraik nincsenek.

Igen szép a Dugovics szobor Izsó-Huszártól, Kossuth szobra a Klauzál-téren Rónától, Erzsébet királyné fehér márvány szobra Ligetitől a gyönyörű tiszparti Stefánia Cserzőn, ugyanitt Dankó Pista dalköltő szobra Margó Edétől. A szép honvédelemk a 49 évi újszeged-szoregi csata emlékére épült. Azonkívül itt van még két obelisz, a Tisza szabályozás körül érdemeiket szerzett Bertalan Lajos és Rapács Radó emlékére.

1883-ban épült az új Szegedre vezető közuti hid, mely a budapesti Margithidra emlékeztet. A hatalmas hidat Feketeházy tervei szerint a párisi Eiffel cég építette, a feltűnő magasságban ívelő hidról letekintve szédítő mélységben látjuk a most oly keskenyen és szelíden folydogáló Tiszát, kikötő hajóival, csónakdaival, strand fürdőivel, mely azonban négyszer akkora szélesedik, ha megárad és akkor bizony nem oly szerényen folydogál.

Mig a Duna alacsony és magas víz-

állása között 5—6 méter a különbség, addig a Tisza szintje 11—12 méter között változik.

A felső Tiszáról jövő nagyobb eséssel rohanó ár Szegednél torlódik, amennyiben innét a folyam esése csekélyebb és ezen körülmény volt oly sokszor végetes Szegedre.

A hid, amilyen szép benyomást kelt, ép úgy meg nem felel, a könnyű szerkezet a mai forgalmat nem bírja el. Már 1887-ben láttam, amidőn a Mária Radnáról jövő bucsusok zászlókkal énekelve jöttek tömegesen a hidon, egyszerre megriadva, sikkolozva futottak szét, oly féltelmetes ingásba, ringásba jött a hid.

A villamos vasutat le kellett szerelni róla és most is, amidőn az újszegedi nagy közös dalosversenyről áttódult a rengeteg néparadt, egyszerre csak inogva, szédülve, riadtak meg, de am a szegediek jól ismerve már részeses hidjukat megállni megállni kiabáltak mindenfelé és így elejét vették a bajnak.

Szeged kulturája is gyors léptekkel halad előre, a kulturpalota, a Somogyi kanonok ajándékozta 120 ezer kötetes nagy könyvtárral máris bővítésre vár — ebben van a város gazdag múzeuma is — az egyetemi, a kegyesrendi gymnasium és a ferenczrendiek szélesre könyvtárait kívül még van vagy 20—25 kisebb könyvtár is. (Folyt. köv.)

Női egyes: L. Ungár Mancsi, aki eredményes játékaival nyert. II. Elischer Gusztávné, aki szép stílusos játékaival gyönyörködtette a közönséget.

Vegyes párok: I. Kralovánszky Schlattner.

A bánya, a Rima, Hirsch és Pa-lackgyárak szép díjakkal járultak hozzá a mérkőzéshez.

S. Gy.

796/1927 végreh. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a salgótarjáni kir. járásbíróságnak 1927 évi 390/r számú végzése következtében dr. Benkő Géza ügyvéd által képviselt Lichtmann és Erdensohn és csatl. társai javára 541 P. 28 f. a. jár. erejéig 1927 évi július hó 8-án foganatolított kielégítési végrehajtás útján le- és felül foglalt és 2576 P. becsült következő ingóságok, u.m.: üzletberendezés és áruk nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a salgótarjáni kir. járásbíróságban 1927-ik évi Pk. 3275/2 számú végzése folytán 541 P. 28 fillér tőke 200 P.-nek 1927 április 20-tól, 185 P.-nek 1927 május 5-től és 156 P.-nek 1927 évi május hó 20. napjától járó kamatai, 1/3%- váltódíj és eddig összesen 164 P. 36 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Salgótarjánban a főuccán leendő megtartására 1927 évi szept. hó 14-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Salgótarján, 1927 év aug. hó 18 n.

Török

kir. jbirósági végrehajtó.

GRANDHOTEL PARK nagyszállóda Bpest.

VIII. Telefon:
Baross tér 10. J. 330-82, 330-83.

A főváros legnagyobb és legkényelmesebb szállodáinak egyike 200 szobával a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben. Központi gőzfűtés, állandó meleg és hideg vízszolgáltatás. Szobák 3 pengőtől feljebb.

Kitűnő konyha. Fajborok. Családi kávéház elsőrangú cigányzenével, nyári terrasszal. Különtermek.

SINGER
varrógépek
rég bevált jó minőségben
Kedvező
fizetési feltételek
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SALGÓTARJÁN
k. templommal szemben

Nagyrabecsült Hölgyeim és Uraim

Mély tisztelettel ajánljuk Önöknek
alant felsorolt cikkeket

drb zefir zsebkendő vagy egy
drb pohártörő vagy egy 69
drb delénkendő — fillér

méter 80 cm. széles sima crém
függönyfelme — Pengő 1.47

méter divatdelén vagy karton
vagy chiffon vagy vakony-
szálú pamutvászon vagy 3
drb kitűnő minőségű törül-
köző vagy 6 drb portörő
Pengő 2.34

méter angin vagy kanavász
vagy ing-eifir — Pengő 2.98

méter kitűnő minőségű diva-
tos férfiöltönyzövet hozzá-
valóval együtt vagy 3 mé-
ter női vagy férfi felöltő-
zövet — — — Pengő 23.88

U. m. 2 méter hosszú fehérített kész lepedő da-
rabja P. 3.50. Kész paplanlepedő P. 5.98 Virá-
gos vattapaplan P. 12.72. Szalmazsák P. 3.80.
Kitűnő flaneltakaró P. 3.90. Duplagalléros színes
férfiing P. 4.72. Himzett női ing vagy nadrág P.
1.18. Selyemfűnyű clott métere P. 1.52. 85 cm.
széles kitűnő minőségű ruhaselem (csak világos
divatszínben) P. 3.80. Duplaszélű női szö-
vet minden színben P. 2.28.

Kaphatók:

csak az udvarban

az olcsó maradékvásár és textilraktárban

BUDAPEST

32. Király-utca 32.

Postai rendeléseket lelküismeretesen teljesítünk

URAIM!

Salgótarján, Újtelep 25 szám.

Az őszi és téli

ruha szükségletet már megrendelhe-
tik, a legújabb szövetek már megérkeztek, mely anya-
gokat a legszolidabb árban bocsátom a n. b. közön-
ség rendelkezésére, kedvező fizetési feltételek mellett.
Minden e szakmába vágó munkát elvállalok mérték
szerint: U. m. papi és uri valamint egyenruhák készítését.

Teljes tisztelettel:
LŐRINCÉ ISTVÁN
férfi szabó.

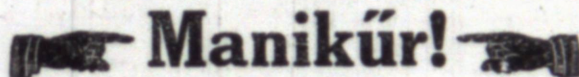
Ondolálás, fésülés, fejmosás!

Villanyos arcápolás!

Ultraviolette kezelések!

Szemölcs és tyukszemirtás
ultraviolette sugarakkal!

Modern női hajvágások

Manikűr!

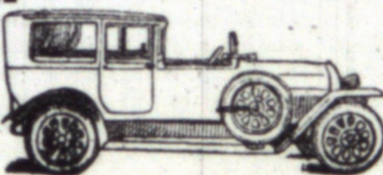
Elsőrendű urifodrászat.

KIVOVICS fodrásznál Fő-ucca 4/7.

Hölgyeknek külön fülkék!

Hölgyeknek külön fülkék.

Állandó BEIRATKOZÁSI

„SOFFÖR JÉLÖLTEK“

Ha jó sofför és szerelő akar lenni?
akkor tanuljon a

„Törekvés“ sofföriskolában,

ahol kiképzik úgy a vezetésre, mint az elméletre műhelygyakorlattal együtt.

Budapesti bizottság előtt levizsgáztatjuk Salgótarjánban.

Az iskola vezetősége felcsoportosítással a tanfolyamon résztvevők
levizsgáztatásáért. Urvezetők és hölgyek részére külön órákat adunk.

Érdeklődni lehet LICSKÓ JÁNOS műszerésznel. Fő-ucca.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

10. Sz. 11. V.

Bonaparta Napoleon
(A korzikai sas)
Dráma 10 felv.
Kiegészítésül:
Vigjáték. Híradó

Dr. IMHOFF
(Ha az ifjú szív meg-
szólal) regény 8 felv.
ARTISTÁK
dráma 6 felvonásban.
Híradó.

Az ezüst kincs
dráma 7 felvonásban.
Főszerepben:
Georg O' Brien.
Új direktor.
Vigjáték 7 felv.

kezdete hétköznapi este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap
délután 4, 6 és fél 9 órakor.

Egy politikai hetilap és egy laptudósító napilap,

az egész országra kiterjedő nagy összeköttetésekkel

azonnal eladó, vagy bérbeadó!

Kizárólag komoly ajánlkozók.

bővebb felvilágosítást nyerhetnek naponta Budapest,

V. Sas-ucca 29. II. 55. sz. alatt.

Hirdessünk:

A MUNKA

Politikai hetilapban

Tartós
ondolálást
készít
KLEIN IRÉN
Iskola-ucca meghívásra házhoz
megyek.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában
Amen.

Michelin Pneu

autófelszerelések, FORD
alkatrészek LEGOLCSÓBBAN

NAGY JÓZSEF

nagykereskedése,

Budapest, VI., Andrássy-ut 34.

Telefon: Teréz 221-97.